

TALOUSARVIOALOITE 50/2008 vp

Määrärahan osoittaminen rangaistusten täytäntöönpanon toimintamenojen turvaamiseen

Eduskunnalle

Uudehko vankeuslaki (767/2005) edellyttää, että jokaiselle vangille laaditaan yksilöllinen suunnitelma rangaistusajan suorittamista, vapauttamista ja ehdonalaista vapautta varten. Suunnitelman tavoitteisiin voi kuulua esimerkiksi koulutus ja kuntoutus, ja sillä pyritään tukemaan vangin vapautteen siirtymistä. Todellisuudessa vankeinhoidon resurssipulan vuoksi riski- ja tarvearvioita tehdään vain murto-osalle vangeista. Riski- ja tarvearviointia pystytään tällä hetkellä soveltamaan pääsääntöisesti vain pitkäaikaisvankeihin. Vangeille laadittavan henkilökohtaisen suunnitelman toteutumisella on myös havaittu olevan merkittäviä alueellisia eroja.

Vangit ovat vankilaan tullessaan yhä huonommassa kunnossa. Heistä päihdeongelmaisia on lähes 80 prosenttia, joista yli puolet on huumeriippuvaisia. Merkittävällä osalla vangeista on myös jokin psykiatrasta hoitoa vaativa sairaus. Vankeinhoidon resurssien puute on johtanut siihen, että vain noin kolmasosalle vangeista tehdään tulotarkastus terveydentilan ja työkyvyn selvittämiseksi. Vankien terveydenhuollosta on huolehdittava nykyistä paremmin. Vankiloissa tulee olla riittävästi erityisosaamista päihde-, mielenterveys- ja sosiaalityöstä. Vankeusajan tulisi tukea vangin siirtymistä päihde- tai mielenterveyskuntoutusta ei pystytä tarjoamaan kaikille sitä tarvitseville vangeille.

Väkivaltarikollisille ja seksuaalirikollisille on olemassa erilaisia toimintaohjelmia, joilla rikol-

liseen käyttäytymiseen voidaan tutkitusti vaikuttaa. Esimerkiksi seksuaalirikollisille suunnatun STOP-ohjelman ja väkivaltarikollisille suunnattujen väkivaltakäyttäytymistä vähentävien toimintaohjelmien määrärahat on turvattava. Tämä ennaltaehkäisisi osaltaan uusintarikollisuutta, joka tulee yhteiskunnalle monin verroin kalliimmaksi.

Suomessa on edelleen useita vankiloita, joissa osasta asuinsellejä puuttuvat wc-tilat ja joissa vangit tekevät tarpeensa ämpäreihin. Suomi on saanut kansainvälisiltä ihmisoikeuselimiltä useita huomautuksia asiasta, viimeksi asiasta on pyytänyt selvitystä eurooppalainen kidutuksen vastainen komitea CPT. Suomen vastauksessa komitealle 17.9.2008 tyydytään toteamaan, että esimerkiksi Helsingin vankilan kahden sellirakennuksen asunto-osastojen peruskunnostus lähitulevaisuudessa ei käytettävissä olevien määrärahojen niukkuudesta johtuen näytä todennäköiseltä. Tarvittavat määrärahat vankiloiden peruskorjauksiin on löydettävä.

Myös henkilökunnan riittävä määrä on edellytys vankien oikeuksien toteutumiselle. Vangilla on lakisääteinen oikeus vapaa-ajan viettoon ja kirjastopalveluihin vankeusaikana. Vangilla on myös oikeus työntekoon tai opiskeluun. Resurssipulan vuoksi mainittuun lakisääteiseen toimintaan voi kuitenkin osallistua vain alle 60 % vangeista.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

TAA 50/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.

*että eduskunta ottaa valtion vuoden
2009 talousarvioon momentille 25.40.01
lisäyksenä 2 000 000 euroa rangaistus-*

*ten täytäntöönpanon toimintamenojen
turvaamiseen.*

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2008

Tarja Filatov /sd
Jukka Gustafsson /sd
Matti Ahde /sd
Jouko Skinnari /sd
Reijo Laitinen /sd
Pia Viitanen /sd
Antti Kalliomäki /sd
Lauri Kähkönen /sd
Merja Kuusisto /sd
Satu Taiveaho /sd
Jutta Urpilainen /sd
Kari Rajamäki /sd
Liisa Jaakonsaari /sd
Kimmo Kiljunen /sd
Rakel Hiltunen /sd
Krista Kiuru /sd
Tuula Väättäin /sd

Antti Vuolanne /sd
Pauliina Viitamies /sd
Katja Taimela /sd
Päivi Lipponen /sd
Tero Rönni /sd
Matti Saarinen /sd
Heli Paasio /sd
Anneli Kiljunen /sd
Reijo Kallio /sd
Sinikka Hurskainen /sd
Sirpa Paatero /sd
Saara Karhu /sd
Johanna Ojala-Niemelä /sd
Tuula Peltonen /sd
Ilkka Kantola /sd
Valto Koski /sd
Maria Guzenina-Richardson /sd